

VRTEC MOKRONOŽCI

REZULTATI IN ANALIZA ANKETE O ZADOVOLJSTVU S PREHRANO V VRTCU V ŠOLSLEM LETU 2019/20

Mokronog, junij 2020

Analizo pripravila: Petra Pristavnik,
organizatorica šolske prehrane

1. OSNOVNI PODATKI O ANKETI

Anketni vprašalnik in analizo ankete sem pripravila organizatorica prehrane Petra Pristavnik. Anketa je bila elektronska, izvedena s pomočjo spletne aplikacije 1ka ankete. Objavljena je bila v mesecu juniju na spletni strani <https://www.1ka.si/a/284180>. Starši so po elektronski pošti dobili povabilo k reševanju ankete s spletnim naslovom, kjer je bila anketa dostopna.

Anketo je izpolnilo 66 staršev, od katerih ima 74 % v vrtcu enega otroka, 26 % pa jih ima v vrtcu dva otroka.

2. POVZETEK

Velika večina staršev je zadovoljna tako s količino kot s kvaliteto obrokov v vrtcu. Le 2 % staršev je nezadovoljnih s količino ali s kvaliteto obrokov.

Jedilnike spremljajo občasno – največkrat na oglasni deski v vrtcu ali na spletni strani vrtca. V večini menijo, da so jedilniki dovolj pregledni.

Večina staršev je seznanjenih s tem, da vrtec v pripravo vključuje tudi izdelke lokalnih proizvajalcev. 70 % staršev bi bilo za prehrano pripravljenih plačati več, če bi vključili še več izdelkov lokalnega izvora in ekoloških izdelkov.

Večina staršev meni, da prehrana v vrtcu ustreza kriterijem zdrave prehrane in da imajo otroci v vrtcu na voljo dovolj sadja in zelenjave.

3. ANALIZA ANKETE

3.1 Splošni podatki

Anketo je izpolnilo 66 staršev, od katerih ima 74 % v vrtcu enega otroka, 26 % pa dva otroka. Ankete ni rešil nihče od staršev, ki ima v vrtcu tri ali več otrok.

3.2 Kako pogosto spremljate vrtčevski jedilnik? Kje ga spremljate? Ali so jedilniki dovolj pregledni?

Največ staršev jedilnik spremlja **občasno** (64 %).

Največ staršev jedilnik spremlja **na oglasni deski pred igralnicami** (53 %), manjši delež pa **na spletni strani vrtca** (38 %).

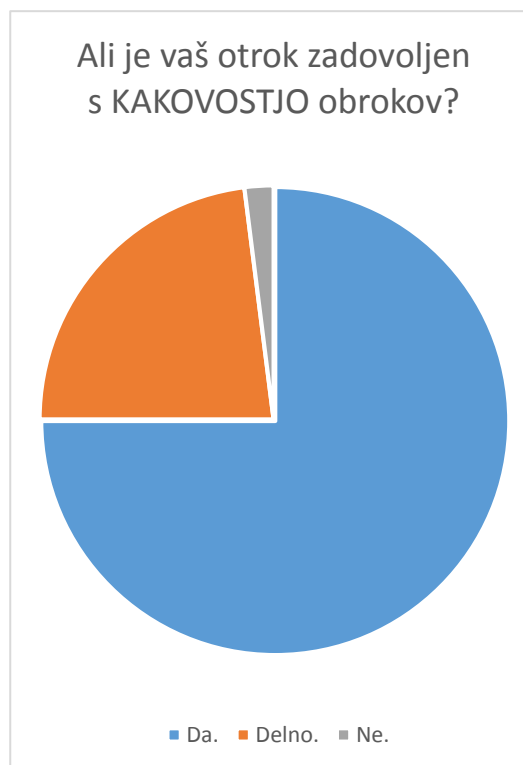
97 % staršev meni, da so jedilniki **dovolj pregledni**.

3.3 Ali je vaš otrok zadovoljen s KAKOVOSTJO OBROKOV?

Večina staršev meni, da je njihov otrok **zadovoljen** s kakovostjo obrokov (98 %).

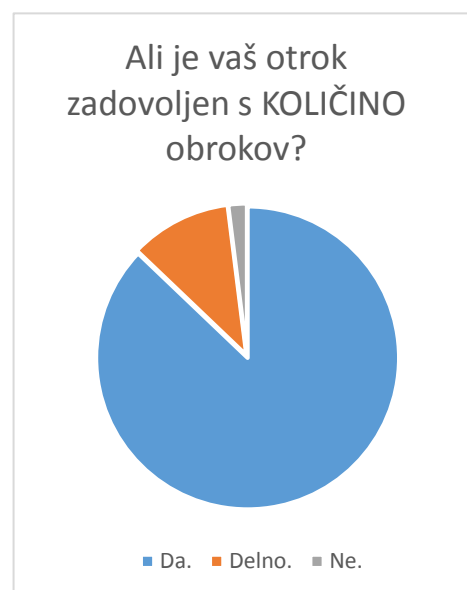
Na kakovost obroka vplivajo osnovne sestavine, mehanska in termična obdelava ter priprava jedi. Za nabavo osnovnih sestavin smo v veliki meri zavezani na ponudnike, izbrane z javnimi razpisi. To so predvsem večja priznana slovenska podjetja in obrati. V prehrano vključujemo tudi ekološko pridelana živila, vendar je pri nabavi le-teh velika omejitev njihova visoka cena, pri določenih artiklih pa tudi dostopnost količin. Priprava jedi vključuje zdrave postopke. Izpostavila bi pripravo iz svežih sestavin, zmerno soljenje in sladkanje ter izogibanju vnaprej pripravljenim jedem in pripravljanju hrane z veliko količino maščobe (cvrtja). Sama priprava pa je zagotovo odvisna tudi od kuharskega osebja. Poleg tega pa je okus zelo subjektiven.

3.4 Ali je vaš otrok zadovoljen s KOLIČINO OBROKOV?

Analiza pridobljenih podatkov kaže, da večina staršev meni, da je njihov otrok **zadovoljen** s količino obrokov (98 %).

Energetske potrebe so pogojene s starostjo otroka, spolom, z njegovo aktivnostjo, metabolizmom in drugimi dejavniki. Količino obrokov prilagajamo energetskim potrebam otroka. Optimalno je, da otrok zaužije pet dnevni obrokov. V vrtcu nudimo zajtrk, sadno malico, kosilo in popoldansko malico. Zajtrk pokriva 18 do 22 % energetskih potreb, kosilo 35 do 40 %, popoldanska malica pa predstavlja lahek premostitveni obrok in pokriva 10 do 15 % celodnevnega energijskega vnosa. Obroki v vrtcu so skrbno načrtovani in vsebujejo različna živila oz. jedi. V kolikor otrok zaužije vse potrebne obroke, poje vse ponujene jedi, morajo obroki količinsko zadostovati.

3.5 Ali veste, da pri pripravi obrokov vključujemo tudi izdelke in pridelke lokalnih pridelovalcev (ribe, meso, jajca, mleko, sadje, kruh)? Ali bi bili pripravljene za prehrano plačati več, če bi vključili še več izdelkov lokalnih pridelovalcev in ekoloških živil?

Večina staršev (92 %) **ve**, da pri pripravi obrokov vključujemo izdelke in pridelke lokalnih proizvajalcev.

Trudimo se, da je tudi na jedilniku jasno označeno, kdaj so pri jedi vključeni izdelki lokalnega izvora.

Za nabavo osnovnih sestavin smo v veliki meri zavezani na ponudnike izbrane z javnimi razpisi. Vrtec ima to možnost, da lahko pri lokalnih dobaviteljnih nakupi živila v vrednosti 20 % od celotne letne nabave živil. Pri nabavi le-teh je velika omejitev njihova višja cena, pri določenih artiklih pa tudi dostopnost količin. Težave imamo predvsem pri zelenjavi.

V letošnjem letu smo imeli v celoti lokalni izvor **jajc** (kmetija Kafol). **Sveže mleko** je občasno dostavljala kmetija Marn, občasno pa kmetija Majcen. Občasno smo otrokom ponudili **domače jogurte in namaz** kmetije Marn ali Majcen. **Jagode in češnje** nam je v spomladanskem delu leta dostavljala kmetija Uhan. Redno je bila na jedilniku tudi **ekološka teletina ali govedina** KZ Šaleške doline. Sveže **ribje fileje** (postrv, som) nam je občasno dostavljalo Ribogojstvo Goričar. Na ta račun smo na jedilnik večkrat vključili ribe in ribje jedi. **Jabolka** nam je skozi celo leto dostavljala Sadjarska kmetija Uhan. **Kruh in pekovske izdelke** nam je občasno dostavljala Pekarna Mokronog (Pekarstvo Rok). Enkrat tedensko smo otrokom pomudili tudi **ekološki kruh in pekovske izdelke** podjetja VITA ACTIVUS (Deveta vas). Izdelke lokalnih pridelovalcev vključujemo v največji možni meri. Upamo, da nam bo v ta namen v prihodnje dovoljeno porabiti še višji odstotek sredstev, ki so namenjena prehrani.

Večji del staršev **podpira** vključevanje lokalnih izdelkov in **bi bili pripravljene** za prehrano plačati več (70 %), saj to pomeni, da bi bila hrana kakovostnejša in bi imela večjo biološko vrednost.

3.6 Ali menite, da ima vaš otrok v vrtcu na razpolago dovolj sadja in zelenjave? Ali menite, da prehrana v vrtcu ustreza kriterijem zdrave prehrane?

Večina staršev (94 %) meni, da **imajo** otroci v vrtcu na razpolago dovolj sadja in zelenjave.

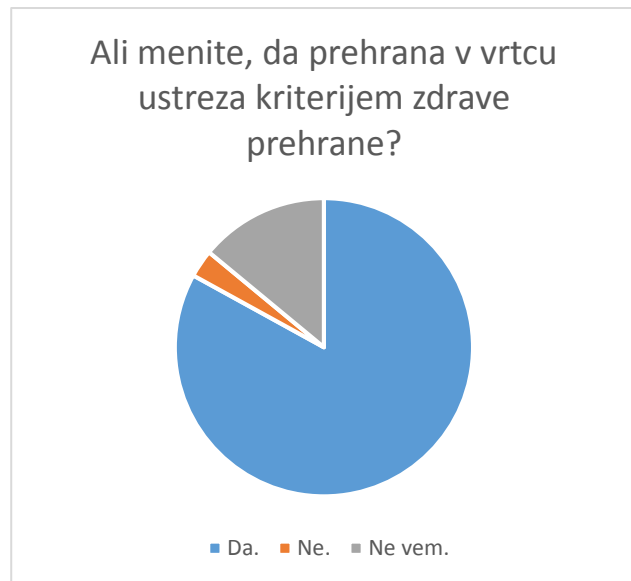
Otroci imajo vsak dan na voljo vsaj 2 vrsti sadja (eno pri zajtrku oz. pri sadni malici, drugo pri popoldanski malici, včasih pa tudi pri kosilu) in vsaj 1 vrsto zelenjave. Zelenjava je v obliki solate, zelenjavne juhe, včasih pa je vmešana v razne omake ali pa pripravljena kot priloga. Redko pa je zelenjava tudi pri zajtrku. Trudimo se, da vključujemo sezonsko sadje in zelenjavo (tudi borovnice in maline, ki pa jih zaradi visoke cene vključimo le redko). V zimskem času, ko so vrste dostopnega sadja in zelenjave bolj omejene, se večkrat poslužujemo tudi tropskega sadja (ananasa, melon) ali suhega sadja in oreščkov.

Večina staršev (83 %) meni, da prehrana v vrtcu **ustreza** kriterijem zdrave prehrane.

Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah so osnovno vodilo, ki se ga moramo držati pri načrtovanju šolske prehrane. Smernice zdravega prehranjevanja v VIZ je izdalo Ministrstvo za zdravje. Mnenje staršev o omenjenem vprašanju je poglavitno za naše nadaljnjo delo.

Če bi kdo želel poglobiti svoje znanje iz področja prehrane v vrtcu, so Smernice dostopne na spletnem naslovu:

http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_09/Smernice_zdravega_prehranjevanja.pdf.

3.7 Pobude, pohvale, mnenja staršev:

- *»Zadovoljni, brez pripomb. Le rada bi znala tako skuhati, kot dobijo v vrtcu, da bi tudi doma otroka jedla.«*
- *»Hrana, ki jo uživajo otroci 1–1,5 leta je za otroke zelo pomembna. Predvsem mislim na izvor, sestavo in dodatke v hrani. Menim, da za malo denarja ni dobre robe nikjer, niti pri hrani. Se veselim sprememb na področju domače, lokalne hrane.«*
- *»Moj otrok ima zelo rad sadje in ga je vedno dovolj, ne mara mlečnih jedi za zajtrk in vedno dobi potem kaj drugega, kruh npr.«*
- *»Manj sladkorja, OH, procesirane hrane, več izdelkov bi morali narediti sami iz osnovnih sestavin (npr. razni polpeti, namazi, juhe ...).«*
- *»Prehrana je odlična! Navdušena sem nad pestrostjo obrokov. Obroki so pripravljene zelo raznoliko in otroci res lahko poskusijo raznovrstno hrano. Odlično!«*
- *»Popoldanska malica bi lahko bila cela žemljica, cela banana ... So pa samo polovice. Vsaj za otroke, ki malico nese domov.«*
- *»Več lokalne hrane.«*
- *»Moj otrok je s prehrano zelo zadovoljen. Vedno pove, da je šel še iskat. V vrtcu poje tudi jedi, ki jih doma ne. Zadovoljni smo vsi.«*

Takšnih komentarjev smo nadvse veseli, ker kažejo na to, da se trudimo v pravi smeri.

V vrtcu pripravljajo hrano brez vseh koncentratov in je pripravljena izključno iz svežih surovin. Celu zamrznjena zelenjava je v uporabi le minimalno. Kot sem že zapisala, je pri ekoloških in lokalnih živilih težava višja cena in dostopnost. Težavo imamo, ker kmetje z nami ne želijo sodelovati zaradi premajhnih količin. Ekološko meso je dostopno le določene dni v mesecu, sadje in zelenjava pa sta kljub temu, da sta

ekološki, navadno pridelana v tujini in se raje poslužujemo slovenskih pridelkov, ki so pridelani na konvencionalen ali integriran način. Vsekakor pa bomo v prihodnje dali večji poudarek na nabavi ekoloških žit in mlevskih izdelkov, saj imamo tu še nekaj možnosti.

Količine živil so skrbno določene glede na Smernice zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih ustanovah in otroci v vrtcu glede na njihove energijske potrebe za popoldansko malico niti potrebujejo niti ne pojedjo cele žemljice in tudi celega sadeža ne. Popoldanska malica je namenjena temu, da se poje v vrtcu in je že v igralnico pripeljana razrezana (pekovsko pecivo).

Pripombe so bile v večini pozitivne in se vam za vaše mnenje tudi zahvaljujemo. Nobena pripomba ali mnenje ne bo ostala neopažena.

4 ZAKLJUČEK

Anketo je vrnilo 66 staršev. Večina staršev je mnenja, da so njihovi otroci s prehrano v vrtcu zadovoljni. Starši menijo, da prehrana v vrtcu ustreza Smernicam zdravega prehranjevanja. Starši podpirajo vključevanje živil lokalnega izvora. Še naprej se bomo trudili, da bomo upravičili vaše zaupanje.